

Sprawa C-368/20**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości****Data wpływu:**

5 sierpnia 2020 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Landesverwaltungsgericht Steiermark (Austria)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

23 lipca 2020 r.

Strona skarżąca:

NW

Druga strona postępowania:

Landespolizeidirektion Steiermark

Przedmiot postępowania głównego

Rozporządzenie (UE) 2016/399 (kodeks graniczny Schengen) – Zakaz kontroli na granicach wewnętrznych – Tymczasowe przywrócenie kontroli granicznej – Przedłużenie kontroli na mocy kilku rozporządzeń krajowych z naruszeniem ograniczeń czasowych przewidzianych w kodeksie granicznym Schengen – Dopuszczalność – Zgodność z prawem do swobodnego przemieszczania się

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Wykładnia prawa Unii, art. 267 TFUE

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy prawo Unii stoi na przeszkodzie przepisom prawa krajowego, na mocy których w wyniku wydawania kolejnych rozporządzeń krajowych dochodzi do kumulacji okresów przedłużenia skutkującej przywróceniem kontroli

granicznej z przekroczeniem ograniczeń czasowych do dwóch lat, o których mowa w art. 25 i art. 29 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeksu granicznego Schengen), i bez odpowiedniej decyzji wykonawczej Rady wydanej na podstawie art. 29 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/339 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeksu granicznego Schengen)?

2) W razie udzielenia na pytanie pierwsze odpowiedzi przeczącej:

Czy prawo obywateli Unii do swobodnego przemieszczania się ustanowione w art. 21 ust. 1 TFUE i art. 45 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, należy interpretować – w szczególności w świetle zasady braku odprawy granicznej osób na granicach wewnętrznych przewidzianej w art. 22 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeksu granicznego Schengen) – w ten sposób, że obejmuje ono prawo do tego, by na granicach wewnętrznych nie być poddawany odprawie granicznej osób, z zastrzeżeniem warunków i odstępstw określonych w traktatach oraz w szczególności w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeksu granicznego Schengen)?

Przywołane przepisy prawa Unii

TFUE, w szczególności art. 21 ust. 1 i art. 72

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności art. 45 ust. 1

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (zwane dalej „kodeksem granicznym Schengen”), w szczególności art. 22, 25 i 29

Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2017/818 z dnia 11 maja 2017 r. przedstawiająca zalecenie w sprawie przedłużenia tymczasowych kontroli na granicach wewnętrznych w wyjątkowych okolicznościach zagrażających ogólnemu funkcjonowaniu strefy Schengen

Przywołane przepisy prawa krajowego

Verordnung des österreichischen Bundesministers für Inneres vom 9. Mai 2019 über die vorübergehende Wiedereinführung von Grenzkontrollen an den Binnengrenzen (rozporządzenie austriackiego federalnego ministra spraw

wewnętrznych z dnia 9 maja 2019 r. w sprawie tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych, Austria; zwane dalej „rozporządzeniem z dnia 9 maja 2019 r.”)

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

- 1 Przy wjeździe ze Słowenii na przejściu granicznym na autostradzie w Spielfeld skarżącego oraz jego samochód osobowy poddano w dniu 16 listopada 2019 r. kontroli granicznej. Zażądano od niego przy tym okazania paszportu lub dowodu osobistego. Na pytanie, czy chodzi o kontrolę graniczną, czy też o kontrolę tożsamości, odpowiedziano skarżącemu, że to kontrola graniczna. Na kolejne pytanie skarżącego o to, co by się stało, gdyby nie okazał paszportu, odpowiedziano mu, że musi liczyć się ze złożeniem doniesienia.
- 2 W dniu 19 grudnia 2019 r. skarżący wniósł do sądu odsyłającego skargę na tę kontrolę graniczną. Podnosi, że stanowi ona niezgodny z prawem akt bezpośredniego wydania rozkazu i zastosowania środka przymusu przez organ.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia odesłania

- 3 Sąd odsyłający ma wątpliwości co do zgodności z prawem Unii, a w szczególności z kodeksem granicznym Schengen, podstawy prawnej omawianej kontroli granicznej – rozporządzenia z dnia 9 maja 2019 r.
- 4 Artykuł 22 kodeksu granicznego Schengen zakazuje kontroli granicznej na granicach wewnętrznych Unii Europejskiej. Kodeks ten przewiduje dwa odstępstwa od tego zakazu. Zgodnie z art. 25 kodeksu granicznego Schengen kontrolę graniczną można przywrócić w przypadku poważnego zagrożenia porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego na granicach wewnętrznych. Zgodnie z art. 29 kodeksu granicznego Schengen kontrolę graniczną można przywrócić również wtedy, gdy funkcjonowanie obszaru bez wewnętrznej kontroli granicznej oraz porządek publiczny lub bezpieczeństwo wewnętrzne są zagrożone w wyniku utrzymujących się poważnych niedociągnięć związanych z kontrolą na granicach zewnętrznych.
- 5 W Austrii kontrolę graniczną przywrócono od dnia 16 września 2015 r. Od dnia 16 września 2015 r. do dnia 10 maja 2016 r. jej wykonywanie oparto najpierw na art. 29, a następnie na art. 25 ust. 2 kodeksu granicznego Schengen. Od dnia 11 maja 2016 r. do dnia 11 listopada 2017 r. kontrolę wielokrotnie przedłużano, opierając się na trzech kolejnych decyzjach wykonawczych Rady, w tym po raz ostatni na decyzji wykonawczej 2017/818.
- 6 Ponieważ po dniu 11 listopada 2017 r. Komisja Europejska nie przedłożyła Radzie kolejnego wniosku dotyczącego przedłużenia kontroli granicznej, jej przedłużenie w Austrii po tym dniu można było oprzeć już tylko na art. 25 ust. 1 kodeksu granicznego Schengen.

- 7 Pismem z dnia 12 października 2017 r. skierowanym do Komisji Europejskiej Bundesminister für Inneres (federalny minister spraw wewnętrznych, Austria) powiadomił ją o przedłużeniu kontroli granicznej o kolejne sześć miesięcy (od dnia 11 listopada 2017 r. do dnia 11 maja 2018 r.). Następnie przedłużano ją jeszcze trzykrotnie, za każdym razem o kolejne 6 miesięcy, na podstawie trzech kolejnych rozporządzeń Bundesminister für Inneres (federalnego ministra spraw wewnętrznych), po raz ostatni na podstawie rozporządzenia z dnia 9 maja 2019 r. na okres od 13 maja 2019 r. do 13 listopada 2019 r.
- 8 Sąd odsyłający uważa, że to wydawanie następujących po sobie bez żadnych przerw rozporządzeń w sprawie przedłużenia kontroli granicznej stanowi niezgodną z prawem Unii kumulację przewidzianego w kodeksie granicznym Schengen dopuszczalnego łącznego okresu przywrócenia kontroli granicznej, ponieważ takiej kumulacji sprzeciwia się brzmienie art. 25 ust. 4 kodeksu granicznego Schengen. Gdyby była dopuszczalna, można by obejść każde czasowe ograniczenie przedłużania kontroli granicznej.
- 9 Sąd odsyłający dostrzega, że od zakazu kontroli na granicach wewnętrznych można odstąpić również na podstawie art. 72 TFUE, jednak dochodzi do wniosku, że nie należy przywoływać tego postanowienia w niniejszej sprawie.
- 10 Powiadomienia o przywróceniu kontroli na granicach wewnętrznych kierowane przez austriackiego Bundesminister für Inneres (federalnego ministra spraw wewnętrznych) do Komisji Europejskiej nie opierają się na art. 72 TFUE, ponieważ w żadnym z nich nie ma odesłania do tej normy prawnej. Ponadto powołanie się na art. 72 TFUE co do zasady wydaje się niedopuszczalne. Przepisy derogacyjne kodeksu granicznego Schengen same w sobie stanowią już odstępstwa dotyczące porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego w związku z kontrolą graniczną, przez co należy je uznać za *leges speciales* wobec art. 72 TFUE. Skuteczność określonego w kodeksie granicznym Schengen czasowego ograniczenia przywrócenia kontroli granicznej byłaby zagrożona, jeżeli państwo członkowskie mogłoby po upływie wyraźnie przewidzianego tam terminu ponownie powołać się na art. 72 TFUE.